

Szívkatéteres vizsgálat, azaz koronarográfia

GOKVI

Gottsegen György
Országos
Kardiovaszkuláris
Intézet

Szívkatéteres vizsgálat, azaz koronarográfia

Koronarográfia (koszorúér-festés) és perkután koronária intervenció (PCI, koszorúér-tágítás)

A koronarográfiát a szívben előforduló érproblémák diagnosztizálására és kezelésére végezzük. Kiadványunkkal segítő kezet szeretnénk nyújtani az eligazodásban, megértésben a beavatkozás előtt álló betegeknek. Ha kérdése van ezekkel az információkkal vagy az eljárással kapcsolatban, érdeklődjön kezelőorvosától.

Mikor lehet szükség a szívkatéteres vizsgálatra?

Ha tünetei, panaszai és a rendelkezésre álló kardiológiai leletek arra utalnak, hogy a szív ereinek betegsége lehetséges, orvosaink koronarográfiás vizsgálatra küldik.

Miért olyan fontos ez a vizsgálat?

A koszorúér-festés a pontos diagnózis felállítása és az ön számára legjobb kezelés (gyógyszeres, katéterterápiás vagy műtéti) megválasztása miatt fontos és szükséges ahhoz, hogy megfelelően tudjuk gyógyítani.

Alapvető tudnivalók az eljárásról

- ♥ A koronarográfia nem érkezési sorrendben történik, a műtők lefoglaltsága miatt lehetséges, hogy nem kerül sor a beavatkozásra a betegfelvétel napján.
- ♥ A vizsgálat időtartama körülbelül 0,5-2 óra, ami a betegségtől, anatómiai viszonyoktól, a beteg állapotától függően változhat.
- ♥ A beavatkozás során a beteg mindvégig éber, de nyugtatót kaphat.
- ♥ A beavatkozás az első, helyi érzéstelenítő szúrást követően döntően nem fájdalmas.
- ♥ A katéterező orvos a vizsgálat eredményét azonnal értékeli.
- ♥ A vizsgálat során, ha a szív erén/erein olyan szűkületet találunk, amelyet meg lehet tágítani, azt rögtön el is végezzük.

A beavatkozás előtt állva

Kórházi csomag összeállítása: A személyes higiéniéhez szükséges eszközökön és a kényelmes ruházaton kívül a teljes orvosi dokumentációját, valamint a rendszeresen szedett gyógyszerek listáját is hozza magával. Ha speciális gyógyszert (azaz nem szív- és érrendszer gyógyítására szolgáló gyógyszert) szed, előfordulhat, hogy nem tudjuk azt azonnal biztosítani, ezért kérjük hozza magával.

Kérjük friss vérvétel (maximum 2 hetes) eredménnyel és 6 hónapnál nem régebbi szívultrahang lelettel érkezzenek a vizsgálat napján.

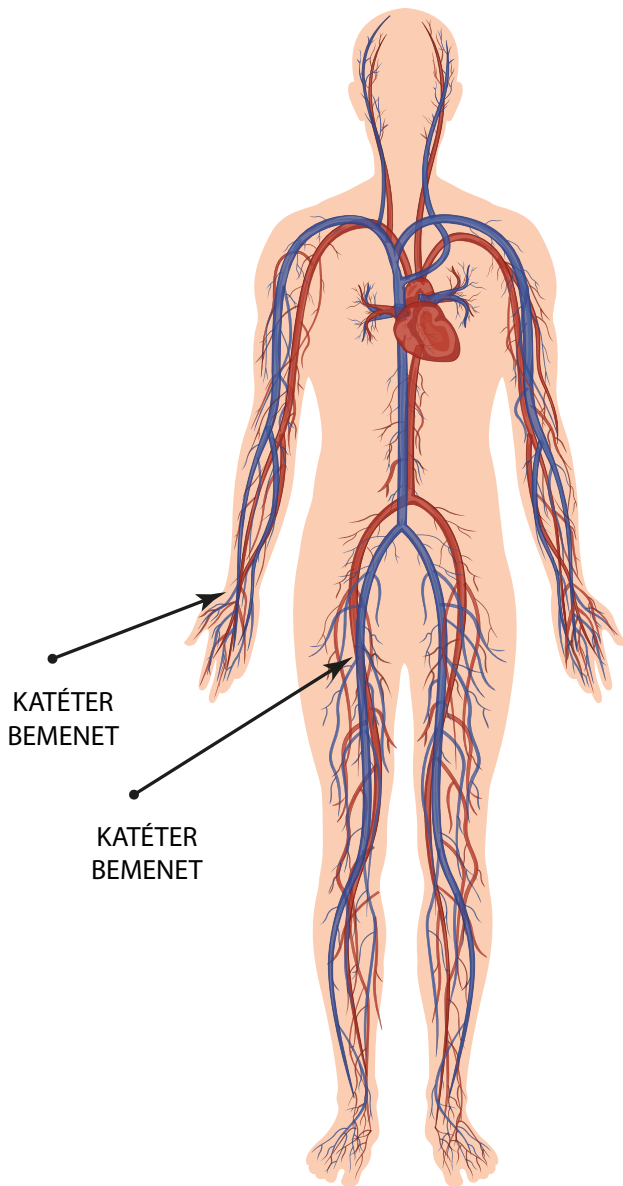
Bizonyos gyógyszerek elhagyása a beavatkozás előtt: Bizonyos cukorbetegségre szedett gyógyszerek (metformin-tartalmú) szedését – főként károsodott vesefunkció esetén – 2 nappal a beavatkozás előtt fel kell függeszteni. Véralkoholcsökkentő szerek sem szedhetők a vizsgálat előtt. A Marfarin és Syncumar elhagyása 3-5 nappal a vizsgálat előtt szükséges, az esetek többségében helyettesítő injekciós készítményt kell ilyenkor alkalmazni. Xarelto, Eliquis, Lixiana, Pradaxa

elhagyása a műtét előtti vagy a műtét napján szükséges, ezeket nem kell injekciós véralvadásgátlóval pótolni. A beavatkozás miatt történő gyógyszer elhagyásról mindenképpen érdeklődjön orvosánál.

Érkezés a kórházba

Az előre egyeztetett időpontban várjuk önt kórházunkban. Érkezéskor a bejáratnál található betegfelvételi irodában szükséges jelentkeznie a befekvésre. Itt szólítani fogják a betegfelvételi ablakhoz, ahol TAJ szám ellenőrzés és a személyes adatok felvétele után megkapja a szükséges információkat és dokumentációt, köztük azt, hogy Felnőtt Kardiológiai Osztály (amely 4., 5. és 6. emeleten helyezkedik el) melyik emeletére kerül felvételre. Ezt követően elfoglalhatja kórházi fotelét, személyes tárgyait a kórteremben található szekrényben helyezheti el.

A tervek szerint már a beérkezése napján megtörténhet a beavatkozás, ez azonban a műtők lefoglaltsága miatt változhat és így elképzelhető, hogy az 1-2 nappal későbbre toódik. Ilyen esetben kórházi ágyat biztosítunk. A Felnőtt Kardiológiai Osztályon ún. „koronarográfia munkacsoport”, azaz a szívkatételes eljárásban jártas szakembereink munkacsoportja fog önnel foglalkozni. A beavatkozásról és történésekről nyugodtan megkérdezheti az osztályon dolgozó ápolóinkat is, akik szívesen tájékoztatják önt a kompetenciaszintjüknek megfelelően.

A koronarográfias beavatkozás napján

A vizsgálat napján nyugodtan megreggelizhet és néhány deciliter teát, gyümölcslevet vagy vizet is fogyaszthat. A folyadékkal bevehető mindazon reggel esedékes gyógyszerek, amelyeket kezelőorvosa indokoltnak tart. Hogy segítsük az ellazulást, igény esetén biztosítunk nyugtatót a beavatkozás előtt.

A beavatkozás az első emeleti Hemodinamikai Műtőben történik. Itt egy nővér vagy technikus gondoskodik arról, hogy készen álljon a beavatkozásra. Bár nyugtatót kaphat az ellazulás elősegítése érdekében, az eljárás során ébren lesz, és ha kívánja, beszélgethet a személyzettel. A helyiségben a személyzet steril kesztyűt, köpenyt, sapkát és maszkot visel az esetleges fertőzések elkerülésére, továbbá ólomköpenyt, hogy megvédje őket a röntgensugárzástól. Önt steril lepedővel takarjuk le, ez alatt kell majd a kezeit tartania.

A beavatkozást steril körülmények között, röntgensugár alatt, folyamatos EKG és vérnyomáskontroll mellett végezzük, az ön biztonságát szem előtt tartva. A vizsgálat során általában a jobb csuklónál futó verőeret szúrjuk meg helyi érzéstelenítésben, hogy elzsibbasszuk azt a területet, ahová a katétert behelyezzük. Abban az esetben, ha ez az ér nem jól tapintható vagy egyéb feljutási nehézséggel szembesülünk (kanyargós ér, érgörcs, a szívhez közelebbi szakasz elzáródása, más anatómiai variációk), egyéb alternatív behatolási kapukra (pl. a bal oldali karon, vagy a könyökhajlatban, combhajlatban tapintható verőerek) is szükség lehet. A beavato-

zás a helyi érzéstelenítő szúrását követően döntően nem fájdalmas. Az ér szúrása után az erre a célra kifejlesztett műanyag csövecskét helyezünk be, melyen keresztül a katétert a szívig vezetjük, majd a bal és jobb koszorúér szájadékába helyezve az ereket röntgensugár alatt kontrasztanyaggal (röntgensugarat visszaverő folyadék) „megfestjük”, amely arra szolgál, hogy pontosan meghatározható legyen az esetleges érszűkület súlyossága. A megfestés során néhány páciensnél – egyéni érzékenység alapján – melegség érzés jelentkezhet. Az eljárás közben bizonyos időközönként lehet, hogy megkérjük, hogy végezzen bizonyos tevékenységeket, például

vegyen mély lélegzetet, tartsa vissza a lélegzetét, vagy helyezze karjait különböző pozíciókba. Ha a beavatkozás ideje alatt valamilyen kellemetlenséget észlelne (pl. szédülés, fulladás, fájdalom), azt jelezze a beavatkozást végző orvosnak. A lehetséges panaszok nagy része múló jellegű, a beavatkozás egy-egy nélkülözhetetlen lépését kísérik, és hamarosan teljesen megszűnnek.

A vizsgálat végeztével a katéter eltávolítása után a szűrés helyére a kar esetében speciális záróeszközt helyezünk fel (RadiStop), amelyet kb. 3-4 óra múlva tudunk eltávolítani. Ennek ellenőrzése szakképzett ápolói személyzet által történik.

A comb verőerén át történő behatolás során speciális eszközzel tudjuk a szűrés helyét zárni (Angio-Seal), mellyel kb. 4 órát kell feküdnie vagy nyomókötést kap, amivel ez az időszak kb. 6-8 óra.

Együttműködésével, nyugodtságával hozzájárulhat a gyógyító csapat munkájához. Kérjük, hogy a katéteres beavatkozás alatt a lehető legnyugodtabban viselkedjen és mindvégig kövesse a vizsgáló orvos útmutatásait! Ezzel jelentős mértékben elősegíti nemcsak a betegség korrekt kivizsgálását/gyógyítását, hanem a vizsgálathoz szükséges idő lerövidítését is.

A katéterező orvos a vizsgálat eredményét azonnal értékeli. Az eredmények alapján a következőkre lehet számítani:

- ♥ *ép koszorúerek*
- ♥ *kis eltérések (pl. érfalegyenetlenségek), mely alapján a továbbiakban csak gyógyszeres kezelésre van szükség*
- ♥ *koszorúér szűkület, melynek mértéke, az érintett erek száma, a koszorúér rendszer anatómiája alapján további döntésekre lesz szükség:*
 - *a szűkület határértékű, mely miatt további diagnosztikus beavatkozásra van szükség;*
 - *ha a szűkületnek egyértelműen klinikai jelentősége van, nem érinti mind a három nagy koszorúeret, az anatómiai viszonyok megfelelőek és nincs egyéb nyitott szívűtétet szükségessé tevő elváltozás (pl. billentyű betegségek), akkor a vizsgálattal együtt koszorúér tágitás (Perkután Koronária Intervenció, PCI) történik egy vagy több stent (fémháló) beültetésével;*
 - *ha a szűkületnek egyértelműen klinikai jelentősége van, érinti mind a három nagy koszorúeret vagy a bal közös főtörzset, az anatómiai viszonyok komplexek (pl. elágazások, súlyos meszesedés), illetve egyéb nyitott szívűtétet szükségessé tevő elváltozás is fennáll (pl. billentyű betegségek), esetleg egyéb, nem kardiális eredetű betegségek is előfordulnak, akkor a diagnosztikus vizsgálatot követően reggel úgynevezett „heart-team” (kardiológusok, katéterező orvosok, szívsebészek és aneszteziológusok csapata) dönt arról, hogy szívsebészeti, katéteres vagy esetlegesen „hibrid” megoldás szolgálja jobban a gyógyulását.*

A koszorúér tágításról

Amennyiben a katéteres beavatkozás segítségével a talált szűkületet meg lehet tágítani, azt el is végezzük. A tágítás során az esetek legnagyobb részében egy hálós szerkezetű rövid fémcsövecskét, úgynevezett stentet is beültetünk, ami megakadályozza az ér elzáródását. A beteg az eredményes beavatkozás után általában panaszmentessé válik, de tartós ellenőrzése és gyógyszeres kezelése továbbra is szükséges.

A beavatkozás után

A katéteres beavatkozás után további megfigyelésre a Felnőtt Kardiológiai Osztály kórtermébe kerül. Ehet, és bátorítjuk arra, hogy fogyasszon sok folyadékot. A katéterbevezetés helyén pár napig nyomásérzékenységet érezhet, a comb verőérének szúrása esetén pedig felületes seb és kis heg képződésére is számíthat.

Állapota függvényében kezelőorvosa fogja eldönteni, hogy mennyi ideig kell a kórházban maradnia. Lehet, hogy a kórházból a beavatkozás napján már hazaengedik, de az is előfordulhat, hogy a beavatkozás után egy vagy több napot a kórházban kell töltenie. Mielőtt hazamegy, érdeklődjön orvosától a kontrollvizsgálat időpontjáról.

Egyéb tudnivalók a beavatkozás utáni időről

- ♥ *Kellemetlen érzés a szúrás helyén:* A szúrás helye általában kissé érzékeny és duzzadt. A szúrás helyén egy kis elszíneződés és 24-48 órán keresztül fájdalom is érezhető. Szedhet pl. paracetamol tartalmú fájdalomcsillapítót.
- ♥ *Gyógyszerek szedése:* Minden korábban felírt gyógyszerét, beleértve az aszpirint is, a szokásos módon szedje, hacsak orvosa másként nem rendelkezik. Az is lehet, hogy a beavatkozás után új gyógyszereket írnak fel, különösen, ha stentet kapott.

- ♥ *Tevékenységbeli korlátozások:* A tevékenységbeli korlátozások attól függnnek, hogy milyen eljárás on esett át, vénás vagy artériás szúrás on történt-e, ill. szükség volt-e a combhajlat erének megszúrására. Kezelőorvosánál és ápolójánál tud érdeklődni az esetleges átmeneti (pár napos) korlátozásokról.
- ♥ *Munkába való visszatérés:* A munkába való visszatéréssel kapcsolatban kérdezze meg kezelőorvosát.
- ♥ *Zuhanyzás/fürdés:* Tartsa a beavatkozás helyét tisztán és szárazon, a területen ne használjon porokat vagy krémeket.

Mikor keresse fel orvosát

Hívja orvosát, ha az alábbi tünetek bármelyike jelentkezik:

- ♥ vérzés vagy gyulladás a szúrás helyén,
- ♥ új vagy növekvő duzzanat,
- ♥ fájdalom vagy kellemetlen érzés a szúrás helyén,
- ♥ fertőzés jelei (bőrpír, vízelvezetés, láz),
- ♥ a szúrás helyén lévő kar vagy láb színének, hőmérsékletének vagy érzésének megváltozása,
- ♥ szokatlan gyengeség vagy ájulás érzése.

Ha kérdése vagy aggálya van, hívja a Sürgősségi Osztályt (+36 1 299 8100). Mondja el a sürgősségi személyzetnek az elvégzett beavatkozást, a szűrés helyét és a beavatkozást végző orvos nevét.

Ön is hozzájárulhat a katéteres eljárás sikeréhez. Hozzon meg néhány egészséges életmóddal kapcsolatos döntést, például kövesse egészséges, zsírszegény étrendet, mozogjon rendszeresen, és kerülje a dohányzást. Kövesse orvosának ajánlásait a jövőbeni kontrollvizsgálatokkal kapcsolatban és tegye fel kérdéseit.

Célunk, hogy a beavatkozás révén azon panaszai, melyek orvosaink felkereséséhez vezettek enyhüljenek, vagy teljesen megszűnjenek és ezáltal életminősége javuljon.

Kiadványunkkal a felkészülés folyamatát szeretnénk megsegíteni, hisz nekünk is fontos az Ön gyógyulása és megértjük, ha szeretne minél többet megtudni a beavatkozással, a kórházi tartózkodással kapcsolatban. Arra kérjük kiadványunkat olvassa el figyelmesen, majd felmerülő kérdéseit megfelelő időpontban tegye fel.

Köszönjük, hogy egészségét ránk bízta.

Szível-lélekkel gyógyítunk!

A kiadvány témájához kapcsolódóan további információkat talál az alábbi elérhetőségeken.

Koszorúér CT

Koszorúér festés

Köszönjük, hogy egészségét ránk bízta.
Szívvel-lélekkel gyógyítunk!

Gottsegen György
Országos Kardiovaszkuláris Intézet

📍 H-1096 Budapest, Haller utca 29.

☎ +36 1 299 8100

✉ kapcsolat@gokvi.hu

🌐 www.gokvi.hu

